

Samenwerken met Kinderwereld

Stap voor stap voor én met ouders!

Mijn naam is Carla Boers-Rieken. Ik ben werkzaam als educatieadviseur voor de bibliotheken in gemeente Coevorden. Vanuit een structurele samenwerking met de gemeente en kinderopvangorganisaties ben ik op een bepaald moment benaderd om mee te werken aan het Tel mee met Taal project Samenwerken met ouders in de kinderopvang, een samenwerking tussen Biblionet en ITTA UvA. Zo is het eerste contact met ITTA uitgegroeid tot een waardevolle samenwerking waar ik met een goed gevoel op terug kan kijken. Hieronder mijn verhaal van de verschillende activiteiten die we samen met kinderopvangorganisatie Kinderwereld, bibliotheek Coevorden en ITTA hebben bedacht, ontwikkeld, uitgetoetst en bijgesteld.

Aanleiding

Binnen gemeente Coevorden zijn veel kinderopvangorganisaties aan het werk met het woordenschatprogramma LOGO3000. Als vervolgstap wilden zij ook met ouders een verbinding maken, maar de oudercursus die bij die programma hoort, Het Ei van Columbus, is gericht op anderstalige ouders. Ik hoorde telkens meer geluiden om mij heen dat kinderopvangorganisaties zoekende waren naar hoe zij samen met ouders konden werken aan taal en taalontwikkeling. Daarbij kwam dat wij, in de bibliotheek, de sessie *Werken met de strategiekits hoger bereik* hadden georganiseerd waaruit kwam dat we een intensievere samenwerking met kinderopvang wilden. Op dat moment benaderde de gemeente mij voor een samenwerking met ITTA rond dit thema. Zo kwamen verschillende kansen bij elkaar: samen met deze twee partijen op zoek gaan naar de juiste manier om ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind. De juiste manier is dan de manier zoals het op die locatie, met die ouders en kinderen gaat werken. Daarbij was ons uitgangspunt om vraaggericht te werken: maak geen totaal uitgedacht plan, maar ga samen op zoek naar de juiste manier. Neem een stap vanuit de vorige stap!

Zo zijn wij met onder andere kinderopvangorganisatie *Kinderwereld* de samenwerking begonnen. In het onderstaande praktijkvoorbeeld laat ik zien welke stappen we hebben genomen en hoe we elke keer de volgende stap zetten op basis van de vorige.

Strategiesessie

De aftrap met ITTA en Kinderwereld was een strategiesessie die gegeven werd door Marian Janssen – De Goede. Ariska en Annemarel, beide werkzaam voor kinderopvangorganisatie Kinderwereld, namen deel aan deze sessie. Er werd nagedacht over welke locatie het meest geschikt was om een start te maken met een intensieve samenwerking met ouders. De keuze van de opvang werd locatie Dalen omdat hier een aantal ervaren pedagogisch medewerkers werkten die wel goed de gesprekken met ouders zouden kunnen voeren. Daarna gingen zij aan de gang om een omschrijving te maken van de ouders die gebruik maakten van deze opvang zodat ze een goed beeld kregen wie deze ouders waren. Vervolgens hielden we een brainstorm over de mogelijke vormen van samenwerking die we zouden kunnen uitproberen.

ITTA geeft een training voor de sleutelfiguren

Het plan dat we hadden was om te gaan werken met een aantal sleutelpersonen. Dat zijn ouders die een belangrijke positie in de groep hebben waardoor ze andere ouders laagdrempelig kunnen benaderen en uitnodigen voor bijvoorbeeld ouderbijeenkomsten. Helaas konden we dit niet uitproberen omdat Corona een serieuze spelbreker was geworden. We moesten het project een tijd stil leggen omdat externe contacten niet welkom waren in de kinderopvang, maar ook wij als bibliotheek en ITTA moesten vanuit huis werken. Toen er weer een beetje ruimte kwam hebben we moeten besluiten niet met ouders als sleutelfiguur te werken, maar om de pedagogisch medewerkers in te zetten als sleutelfiguur. De training is hierop aangepast en ITTA heeft toen een spelvorm/gespreksvorm geïntroduceerd die mogelijk kon gaan dienen als eerste aanzet om met ouders in gesprek te komen (zie voor deze instrumenten op www.itta.uva.nl/samenwerken).

Eerste stappen in de praktijk

Daarna zijn de pedagogisch medewerkers (PM'ers) van Kinderwereld aan de gang gegaan. Ze hebben een uitnodiging gemaakt en ouders gevraagd zich aan te melden voor een kijkmoment in de groep van hun kind. Het idee hierbij was om in gesprek te gaan met ouders n.a.v. een kijkmoment op de groep. Omdat Corona nog steeds voor onrust zorgde mochten er maar twee ouders per keer komen. Er was genoeg animo, ouders tekenden enthousiast in en vonden het heel leuk om te kijken.

Maar om het gesprek op gang te brengen leek meer nodig. Het lukte de PM'ers niet om vanuit deze situatie in gesprek te komen over de ontwikkeling van de kinderen. Ondanks de training leken de PM'ers bepaalde tools te missen. In de dagelijkse situatie geven PM'ers heel veel informatie hoe het gegaan is op de opvang en geven de ouders informatie als daar een aanleiding voor is. Hoe kon het inhoudelijkere gesprek op gang gebracht worden? Nu was het de bedoeling om vanuit een andere manier in gesprek te gaan, een manier die ook iets meer van ouders vroeg. Praten over hoe je thuis met je kind speelt en praat bleek voor sommige ouders best lastig.

Corona zorgde ervoor dat we na een korte periode moesten stoppen met deze vorm, waarbij we meenamen dat ouders het kijken op de groep zeer konden waarderen, maar het gesprek achteraf nog niet op gang kwam. Het was voornamelijk zenden richting ouders. Als we deze vorm weer op zouden pakken moesten er een aantal aanpassingen komen, bijvoorbeeld een aantal handvatten voor de PM'ers om het gesprek te openen/op gang te krijgen.

Als alternatief op de kijkmomenten gingen de PM'ers filmpjes maken van kinderen. Ouders ontvingen via het digitale portaal een filmpje van hun kind tijdens een bepaalde activiteit. PM'ers koppelden er een vraag aan richting ouders. De filmpjes werden goed ontvangen maar de reacties van ouders bleven zeer algemeen.

Kerstverrassing: tasjes met leuke activiteiten

Tegelijkertijd wilden we ook een andere vorm van contact uitproberen, vanuit het oogpunt om vraaggericht te werken en zo nieuwe dingen uit te proberen. We besloten in de kerstvakantie tasjes mee te geven met een activiteit voor ouders en kinderen om thuis te doen: de Kersttasjes. We vulden tasjes met drie soorten activiteiten: een koekjes-bak-tasje, een samen-lekker-tutten-tasje en een proefjes-tasje. Ook zat in ieder tasje materiaal om een kerstkaart te maken met de opdracht om

deze daarna te sturen of te geven aan iemand. Alle benodigde materialen kwamen in het tasje samen met een beschrijving hoe ouders thuis aan de gang konden. Kinderen en ouders kozen welk tasje ze mee naar huis wilden nemen en zo probeerden we een educatieve activiteit kant en klaar in huis te brengen. De reacties op de tasjes waren positief, maar uit de evaluatie onder de ouders kwam duidelijk naar voren dat deze vorm niet herhaald hoefde te worden. De redenen waren verschillend: ouders vonden het kijken op de groep leuker. Ook gaven ouders aan zelf genoeg activiteiten met hun kinderen te doen thuis.

Tasjes slaan aan op locatie Geesbrug

De PM'ers gaven aan dat de tasjes ook op een andere locatie in Geesbrug werden gebruikt, maar dat ouders hier niet zoveel mee leken te doen thuis: vaak kwamen de tasjes ongeopend weer terug. We namen een zijstap en gingen ook met deze locatie in gesprek. We maakten een uitgebreidere vorm van het tasje dan de PM'ers tot nu toe mee gaven. Het uitgangspunt waren de thema's van Piramide en de woorden van LOGO-3000, aangevuld met een aantal verschillende activiteiten die daarbij aansloten. Denk bijvoorbeeld aan samen tekenen, samen muziek maken met glazen in de kast thuis, een online boekje lezen en een liedje op YouTube samen zingen. We probeerden uit of de inhoud van deze tasjes wel aansloeg, en wat bleek: ouders reageerden enthousiast! Zo gaven een paar ouders de volgende reactie: "Nu voelt het niet aan als huiswerk, maar kan ik op een leuke manier spelen met mijn kinderen én tegelijkertijd aan hun taalontwikkeling werken."

Verdieping

Voor Dalen zijn we terug gegaan naar de kijkmomenten, omdat ouders aangaven dat ze dat heel erg waardeerden. Maar we realiseerden ons ook dat er wel een aanpassing moest komen. Hoe konden we meer in gesprek komen met de ouders? Al pratende leek een verdieping op het kijkmoment een goede mogelijkheid om het gesprek op gang te krijgen.

We besloten de kijkmomenten uit te bouwen naar een activiteit waarbij ouders een actievere rol kregen en er voor PM'ers een makkelijke manier ontstond om in gesprek met hen te komen. ITTA maakte een bijeenkomst waarin ouders eerst werden uitgenodigd om te praten met de PM'er over hun kinderen en hun taalontwikkeling. Ook werden zij voorbereid op het kijken op de groep: welke vragen stelde de pedagogisch medewerker allemaal en wat was de reactie van de kinderen daarop? Er werd gewerkt met kleine groepjes zodat er een veilige sfeer was om iedere ouder ruimte te geven om te vertellen en vragen te stellen. Deze vorm leek te werken: ouders ervoeren het kijken op de groep natuurlijk nog steeds als heel leuk en er ontstond veel gemakkelijker een gesprek.

Na afloop van het project

Zo ontstonden er verschillende vormen van samenwerking waarbij we zoveel mogelijk aansloten bij behoeften van ouders. Hierbij hebben we de werkwijze: we nemen iedere stap vanuit de vorige stap, zoveel mogelijk vast gehouden. De vervolgstap die we nu moeten nemen is kijken hoe we deze samenwerking met ouders, bibliotheek en kinderopvang kunnen continueren. Ook dit zal per kinderopvang verschillend zijn. Voor de locatie in Dalen is het idee om ouders 4x per jaar de mogelijkheid te geven om te komen kijken in de groep en daarna het gesprek met elkaar aan te gaan. De PM'ers vinden het ook meer vanzelfsprekend om andere partijen te betrekken bij de ontwikkeling

van de kinderen. Er is ook een intensievere samenwerking met de logopediste ontstaan. Dat is natuurlijk een mooie extra uitkomst van deze samenwerking! In Geesbrug zal verder gewerkt worden met de tasjes omdat deze vorm daar wel aanslaat. Daarbij is er nog een plan om ieder piramidethema (8 per jaar) te starten met een bijeenkomst voor ouders waar de activiteiten uit het tasje voor worden gedaan. Ook is nog een plan om het tasje te ondersteunen met filmpjes, maar dat moet nog verder uitgewerkt worden.

De eerste stappen zijn gezet en hebben al mooie resultaten opgeleverd. Wat nog verder uitgewerkt kan worden, is de samenwerking met het Taalhuis. Hoe kan het contact met ouders zo goed worden dat er ook gepraat kan worden over mogelijke hulp voor ouders, daar waar het gaat om de eigen ontwikkeling van basisvaardigheden? Dit vraagt veel tijd en aandacht en een constant werken aan de relatie: ouders, kinderopvang en bibliotheek/Taalhuis.

Maar zoals eerder gezet: vanuit een stap komt de volgende stap. En 10 stappen tegelijk moeten we niet willen!